

Eŭropa Bulteno

Decembro 2007, № 11 (65)

De la redakcio...

NOVJARA LETERO AL EŬROPA ESPERANTISTARO

En Eŭropa Unio konstante io ŝanĝiĝas. Ĝi estas tre dinamika parto de la Terglobo. Ĝi kreskas kaj akceptas novajn leĝojn kaj regulojn. Tial ĝi estas tre konvena loko por la esperoj de esperantistoj. En la jaro 2007 ni havis sukcesan kongreson de EEU en Maribor, ĝuste pro tio ke ĝi estis unu el malmultaj E-aranĝoj parte oficiale agnoskitaj de EU-instancoj. En ĝi partoprenis kaj parolis du deputitinoj de Eŭropa parlamento: Margareta Handzlik kaj Ljudmila Novak. Ĝia konferenco "Interkultura Dialogo kaj Komunikado" estis kunfinancata de Eŭropa Fondaĵo "Eŭropaj civitanoj". La slovena registaro diskutis la proponojn de la EEU-kongreso baze de la iniciato de slovena parlamentano Marko Pavliha kaj parte

subtenis iujn el la punktoj. Europa Unio gajnis en tiu ĉi jaro apartan ministron (komisionanon) por la lingvaj demandoj. Vicprezidanto de Slovakio Dušan Čaplovič skribis ofocialan leteron al eŭropaj ministroj subteni la peton de Slovakio organizi registarnivelan konferencon pri lingvaj demandoj en EU. Ĉio tio estas gravaj signoj de maturiĝado de la eŭropa tereno por la solvado de la lingva problemoj.

Antaŭ ni en la nova jaro 2008 troviĝas aro da konataj kaj ankaŭ nekonataj defioj. En la unua duono de la jaro Eŭropan Konsilion prezidas unuan fojon lando kiu eliris el la iama socialisma reĝimo, Slovenio, en kiu esperantistoj estas multe pli konataj en la socia vivo ol en la malnovaj EU-landoj kaj kies proponoj estas pli serioze traktataj. En slovena registaro jam atendas propono por la EU-komisiono. Slovena deputitino de la Europa Parlamento Ljudmila Novak preparas ekspozicion pri slovenaj minirotoj en la parlamentejo en Bruselo kies parto estos ankaŭ ekspozicio pri Esperanto. S-ino Handzlik helpas plian distribuon de informiloj pri Esperanto al ĉiuj parlamentanoj. Ekzistas ŝanco ke EEU ricevos plian subvencion por sia agado. Ni plene subtenos la iniciaton de Čaplovič. Nia prezidanto dro Sean O Riain ricevis gravan diplomatian postenon en Bruselo ĝuste en instanco pri lingvaj aferoj kaj povos pli ofte kunlabori kun la

komisionano por lingvoj, sinjoro Orban. En Herzberg la urbestaro proklamis Esperanto-urbon. Ankaŭ el tio ni povos eltiri utilon por Esperanto en Eŭropo subtenante kaj stimolante similajn pliajn proklamojn.

La sekva jaro estas krome grava ĉar UNO proklamis ĝin Internacia Jaro de Lingvoj kaj EU proklamis ĝin Eŭropa Jaro de Interkultura Dialogo. Ankaŭ la festo de 100-jaroj de UEA en Rotterdamo, ubro proksima al Bruselo povus porti neantaŭvideblajn fruktojn.

Tial mi sendas al vi, karaj eŭropaj esperantistoj, optimismajn bondezirojn okaze de la jarfinaj festotagoj kaj invitas vin atente sekvi la okazadojn kaj helpi nin realigante la iniciatojn kiujn ni entreprenos, taksante la situaciojn de momento al momento.

Por ni esperantistoj ankaŭ la nova evoluado de elektronikaj medioj estas benita novmaniero pli koncentrite labori kaj povi rapide reagi al oportunaĵoj. Subtenu plu la vikipedion kaj elektronikajn portalojn por lerni, instrui kaj uzi Esperanton.

Al kristanoj ĝojan Kristanskon kaj al ĉiuj Eŭropanoj feliĉigan Novjaron mi deziras.

Zlatko Tišljar, sekretario de EEU

EKSPozICIO PRI ESPERANTO EN LA EŬROPA PARLAMENTO

Ljudmila Novak

Dank al slovena parlamentanino en la Eŭropa Parlamento, sinjorino Ljudmila NOVAK malfermiĝos en la ejoj de la Eŭropa Parlamento en Bruselo ekspozicio pri Esperanto.

Ŝi nome interkonsentis jam antaŭe organizi ekspozicion pri slovenoj kiel minoritato en Aŭstrio, Italio kaj Hungario kaj pri minoritatoj de aliaj popoloj en Slovenio kaj decidis parton de la ekspozicia spaco dediĉi al Esperanto.

La ekspozicio estos malfermita la 30-an de januaro 2008 kaj rilate la esperantan parton deĵoros kaj klarigados enpostenigito de EEU Maja Tišljar.

Zlatko Tišljar

EŬROPA REFERENCKADRO EN ESPERANTO – ESPERANTO EN EŬROPO

Meze de decembro finpretiĝis la esperantlingva traduko de grava lingvopedagogia verko de la Konsilio de Eŭropo. Per ĝi Esperanto atingis ankaŭ lingvopolitikan rekonon ĉe eŭropaj instancoj kiel la Konsilio de Eŭropo, ALTE (Asocio de Lingvo-Testistoj en Eŭropo) kaj la DIALANG-projekto de la Eŭropa Komisiono, kiuj bonvenigis kaj aprobis la aperigon de siaj dokumentoj en Esperanto.

La resuma verko Komuna Eŭropa Referenckadro por lingvoj: lernado, instruado, pritaksado celas en travidebla kaj kohera maniero subteni lingvolernantojn, lingvouzantojn kaj instruistojn ĉe la difinado kaj atingado de siaj celoj. La ellaboritaj taksosistemoj ebligas unuecan mezuradon de lingvaj kapabloj, kun travideblo kaj internacieco, kiu faciligos kompari lingvokonon en diversaj landoj kaj pro tio servas

kiel bazo de la ekzamensistemo de UEA-ILEI. La akreditigo de tiu novtipa ekzameno nun okazas. La unuaj tiaj ekzamenoj estas planataj por la dua parto de 2008.

La Referenckadro-projekto disvolviĝis sub la gvido de la porinstruista retejo www.edukado.net.

La diplomatian kaj organizan laboron plenumis Katalin Kováts, kiun helpis en diversaj fazoj de la laboro Osmo Buller, Sylvain Lelarge kaj Renato Corsetti.

La tradukinto Roel Haveman, dum monatoj per persista kaj diligenta laboro esperantigis la dokumenton. Por la traduko de la Referenckadro kolektiĝis fakaj terminoj, kiuj, post la publikigo de ĉi tiu esperanta versio, estos norme sekvindaj kaj aplikindaj en ajna ekzamensistemo ene de Esperantio. Dum la tradukado Roel Haveman zorge kompilis ankaŭ librofinan indekson, kiu estas la plej riĉa indekso de la ekzistantaj Referenckadro-versioj.

En la kontrolo de la 280-paĝa dokumento partoprenis multnacia provlegantaro: Marc Bavant, Ranieri Clerici, István Ertl, Katalin Kováts, Rob Moerbeek kaj Brian Moon. La kovrilo de la eldonaĵo estas kreita de Francisco L. Veuthey.

La Esperanto-traduko de la Referenckadro listiĝis sur la oficiala retejo de la Konsilio de Eŭropo kiel la 26a versio apud 25 nacilingvaj tradukoj.

La traduklaboron financis Esperantic Studies Foundation (ESF) kaj la donaco de la Fondaĵo Saliko estas uzata por eldonaj kaj organizaj kostoj.

La libro estas elŝutebla el la retejo www.edukado.net, kaj multobligebla por nekomercaj celoj. Ĉe la Libroservo de UEA fine de januaro kontraŭ produktokostoj akireblos multobligitaj ekzempleroj, kiuj bone povas servi kiel informmaterialo donacota al bibliotekoj kaj al landaj edukinstancoj.

Kun la espero ke per tiu ĉi laboro la teamo kontribuis al pli kvalita kaj pli moderna instruado de la internacia lingvo, al pli sistema kaj internacie normigita pritaksado de niaj lingvokapabloj, kaj al la akceptigo de Esperanto kiel socikultura kaj lingvopolitika fakto, eŭrop- kaj mond-nivele, jene ni donacas ĝian rezulton al Internacia Ligo de Esperantistaj Instruistoj kaj al la uzantoj kaj instruantoj de la internacia lingvo tutmonde.

Apliku ĝin flekse por pluri la komencitan vojon.

Vidu pli detalajn informojn kaj la elŝutejon ĉe la REFERENCKADRO-sekcio de la paĝaro.

Katalin Kováts, redaktoro de www.edukado.net, gvidanto de la Referenckadro-projekto

NOVA INFORM-PORTALO PRI ESPERANTO PREPARIĜAS

E@I – organizo staranta malantaŭ pluraj sukcesaj E-projektoj (ekz. www.lernu.net, DVD Esperanto elektronike, Vikipedio-praktika manlibro ktp) preparas novan grandan interretan projekton: „Esperanto-aktuale“ – multlingvan inform-portalon por ekstera publiko kaj por la E-movado.

Esperanto-movado estas kutime tre fermita rondo, informado pri diversaj Esperanto-aferoj kaj rilataj temoj okazas nur ene de tiu rondo. En la reto mankas profesia multlingva informejo pri Esperanto kaj la movado, pere de kiu interesiĝantoj pri

Esperanto, kiuj ankoraŭ ne bone (aŭ entute ne) regas la lingvon, povus facile sekvi ĉion, kio okazas en la movado. Iasence la portalo estus amaskomunikila agentejo de Esperantio, kiu ebligus aperadon de multaj informoj pri E-o novaĵoj en multaj lingvoj en facila maniero.

En la planata informportalo povus servi por la jenaj aferoj:

- Esperanto-klubo kaj organizoj havos eblon facile informi pri sia agado kaj kapti novajn movademajn personojn.
- Ĉiuj informemaj esperantistoj povos facile verki aŭ/kaj traduki novaĵojn/artikolojn pri Esperanto en naciaj lingvoj, interŝanĝi ideojn, kune verki tekstojn ktp.
- Redaktantoj de artikoloj/novaĵoj ne devos zorgi pri teknikaĵoj, paĝar-strukturo ks.
- Ligo al lernu.net kaj aliaj retaj kursoj estos klara kaj reciproke utila.
- Ekzistos datumbazo de Esperanto-organizoj kaj Esperanto-parolantoj, kiujn oni povos facile kontakti por ekzerci sian Esperanton, ricevi informojn aŭ fari intervjuojn.
- Aperos informoj pri Esperanto-eventoj, kunlabore kun jam ekzistantaj tiuspecaj paĝaroj.

Kaj aldone portalo estos populara ĉe diversaj serĉ-maŝinoj.

E@I volas pere de la projekto helpi progresigi informadon pri E-o, ĉar ĝuste tiu kampo de nia movado estas nuntempe relative malforte videbla, kio sekve respeguliĝas pri la neintereso de la publiko - “ekstera mondo” pri E-o. Ekzemple, por ĵurnalistoj unu el ĉefaj informfontoj nuntempe estas interreto. Kiam ili aŭdas ion novan, ili kutime venas al la reto kaj serĉas pli detalajn informojn tie. Kaj nuntempe ni preskaŭ nenion havas en la reto por ili. La plejparto de informportaloj nuntempe estas nur en Esperanto, do ni kvazaŭ proponas al ĵurnalistoj preni vortaron kaj memstare traduki la novaĵojn. Ni esperas, ke pere de la preparata projekto “Esperanto-aktuale” eblos videbliĝi Esperanton al granda publiko kaj informi pri ĝi pli efike kaj fruktodone, ol kiel okazas nun.

Nuntempe okazas plan-fazo de la projekto - diskutoj, preparoj por povi bone pritaksi ĉiujn sferojn de la portalo. Ĉiu kunlaborema persono estas bonvena – oni povas eĥiĝi rete ĉe: petro@ikso.net , aŭ aliĝi al la grupa listo de la projekto:

esperanto-aktuale@googlegroups.com (simple sendu malplenan mesaĝon al menciita adreso, sekve venos al via adreso informo pri via akcepto por la grupo).

Pli detalajn informojn pri la projekto vi povas legi en la dokumento, prezentanta la ideon de la portalo ĉe: http://ikso.net/dok/aktuale/pri_aktuale.doc

Peter Baláz

ZAMENHOFA TAGO - INFANOJ NE HAVAS SUPERSTIĈOJN

Vlada estas 7 jaraĝa, kaj nun li estas en dua klaso de bazlernejo. Vendrede li havas aldonitan kurson de germana lingvo. Ĝin infanoj frekventas laŭdezire, sed pro ege proksima germanparolanta areo, preskaŭ ĉiuj infanoj lernas ĝin ekde infanĝardeno.

Nu, estis vendredo, la 13-a de decembro. Infanoj kuniĝis en klasĉambro por nova leciono de la germana lingvo. Instruistino komencis paroli pri festotagoj, Kristnasko, Novjaro... Ŝi demandis infanojn kion ili festas, kaj diris ke estas homoj kiuj festas diversajn festotagojn. Kaj ankaŭ kiuj parolas diversajn lingvojn, ke estas diversaj kulturoj...

Vlada rimarkis ke estas bone koni fremdajn lingvojn (sed li babilema jam rakontis al instruistinoj ke geavoj estas en Hispanio, ke somere ili estis en Italio, ke ili vizitis Pollandon, ke panjo regule iras al Rusio...). Instruistino diris: "Vi certe jam iomete parolas hispanan kaj rusan, ĉu?"

Li repondis: "Ne, ne parolas, ĉar ekzistas unu lingvo per kiu mi povas paroli kun homoj de tuta mondo."

"Ĉu?", diris instruistino.

"Jes, ĝi estas Esperanto", li respondis fiere.

La instruistino diris: "Jes, mi jam aŭdis pri ĝi. Sed ĉu vi rakontus ion pri Esperanto al ni?"

Li, kompreneble jesis, kaj rakontis kion li sciis. Infanoj ekinteresiĝis demandante pri diversaj vortoj, kiel oni diras esperante.

Fine, okazis tiel, ke Vlada havis unŭoran kurson de Esperanto, kadre de la kurso de germana lingvo (lundon la instruistino informis min ke li tion bonege faris).

Mi pensis ke tio estas fino de la historio, sed sekvasemajne li rakontis ke Izidor kaj Luka demandis ankoraŭ vortojn, ke Ana salutis lin per "Saluton" matene, kaj ke ili jam dum kelkaj monatoj ludas "memorludon" kun bildetoj de bestoj nur esperantlingve. Kiu ne volas diri la nomon de besto en Esperanto ne rajtas ludi la ludon. Iom kruele, de mia vidpunkto, sed ili havas interkonsenton, ke ĉiuj regas elektitan ludon, kaj tie ili povas aldoni regulojn. Mia filo aldonis regulon- internacia lingvo por ĉiuj.

Infanoj simple ne havas superstiĉojn.

Vesna Obradović

FELIĈAN NASKIĜTAGON LERNU!!!

Antaŭ kvin jaroj, la 21an de decembro 2002, lanĉiĝis www.lernu.net, la retpaĝaro por lernado de Esperanto kaj informiĝado pri ĝi. Tiam ĝi enhavis enkondukon, bazajn gramatikklarigojn, tri kursojn, etan bibliotekon, vortaron, babililon kaj ne multon pli. La enhavo estis havebla en sep lingvoj.

Dum la lastaj kvin jaroj la paĝaro kreskis kaj multo ŝanĝiĝis, sed la bazaj celoj kaj la ideo restis samaj - senpage helpi al ĉiuj retuzantoj en la mondo lerni kaj ekuzi Esperanton laeble facile kaj rapide. Ke ĝi almenaŭ parte atingas tiun celon montras la fakto ke ĝi estas inter la plej aktivaj projektoj kaj ke apenaŭ eblas partopreni en iu Esperanto-aranĝo sen renkonti novulojn kiujn "lernu!" venigis al la

movado (se vi ne jam spertis tion, demandu venontfoje kelkajn komencintojn, kiel ili lernis Esperanton).

Iom da ciferoj: *lernu!* nun havas pli ol 100 000 vizitojn monate, iom pli ol 43 000 registritajn uzantojn (185 registriĝis dum 2002, 3 684 dum 2003, 6 505 dum 2004, 7 671 dum 2005, 9 822 dum 2006 kaj pli ol 15 500 dum 2007) kaj kelkajn dekojn da helpantoj kiuj tradukas la paĝaron, lingve helpas uzantojn, plibonigas vortarojn, kontribuas al la enhavo, testas, programas, komentas kaj en multaj aliaj manieroj certigas ke la projekto floras kaj evoluas. Nombro de malsamaj paĝoj en la paĝaro kalkuliĝas en miloj kaj nombro de lingvoj en kiuj ĝi haveblas estas pli ol 30 kaj daŭre kreskas! 15 kompletaj kaj partoj de du pliaj kursoj kovras tre malsamajn nivelojn kaj metodojn de perreta lingvoinstruado.

Pri la enhavo: Krom kursoj kaj pure instrua materialo, kiel diversnivelaj gramatikoj, ekzercoj, testoj kaj ekzamenoj, ĉe *lernu!* ekzistas pluraj iloj por uzado de la lingvo kaj komunikado, ekzemple mesaĝsistemo, bildokartoj, forumoj, virtuala klasĉambro, tujmesaĝilo kaj biblioteko kun ekzemploj de origina kaj tradukita literaturo, artikoloj de 13 malsamaj gazetoj, tekstoj pri la lingvohistorio kaj la movado, kolekteto de Esperanto-muziko, filmoj, ŝercoj kaj Zamenhofa proverbaro. Enhavon de kursoj kaj ekzamenoj kontrolas la Akademio de Esperanto, kaj unu el akademianoj estas en la kerna teamo de la projekto.

Pli da informoj: Pli detalajn informojn okaze de ĉi tiu ĝojiga jubileo kun fotoj, bildoj kaj ligiloj, vi trovos ĉe http://eo.lernu.net/pri_lernu/informiloj/artikolo.php. Por ke la projekto plu evoluu same vigle kiel ĝis nun, helpo ĉiam estas bezonata kaj bonvena. Se VI ŝatus iel helpi, ĉu praktike, ĉu finance, ĉe http://eo.lernu.net/pri_lernu/subteno/index.php vi trovos la necesajn informojn. Vi ankaŭ estas ĉiam bonvena kontakti nin ĉe teamo@lernu.net!

Dankoj: Laste, sed ne malplej grave, grandan dankon al ĉiuj diversspecaj helpantoj, individuoj kaj organizoj, kiuj kunlaboris pri la projekto dum la lastaj kvin jaroj kaj eĉ pli longe! Sen ili, "lernu!" ne estus tio kio ĝi estas hodiaŭ. Apartan dankon al ESF, por granda financa subteno, kaj al E@I, por konstanta kaj diversmaniera praktika subteno.

Amike, ĝoje kaj danke salutas,

la teamo de "lernu!"

STUDENTA ESPERANTO-KLUBO EN ZAGREBO FESTIS SIAN 50-JARAN JUBILEON

Tri tagojn Studenta Esperanto-Klubo en Zagrebo festis sian 50-jaran jubileon. La asocion fondis studentoj-esperantistoj en 1957 kaj de tiam tra ĝi miloj da studentoj kleriĝis pri Esperanto. Pluraj membroj de SEK laboris uzante la lingvon ĉefe kiel kultura ilo. Tiel SEK kreis Pupteatran Internacian Festivalon en 1968 kaj entreprenon Internacia Kultura Servo en 1972, du gravaj kulturaj referencoj de kulturo en Zagrebo kiuj ĝis hodiaŭ vivas. En 2001 sine de SEK naskiĝis plia zagreba kultura aranĝo Urba Festivalo.

El SEK elvenis membroj kiuj grave kontribuis al I internacia Esperanta vivo ĝenerale: Krešo Barković dum jardekoj laboris en Parizo por Sennacieca Asocio Tutmonda, Nikola Rašić estis dum pluraj jaroj oficisto en Universala Esperanto-Asocio, Vesna Staničić signife kontribuis al Hamburga Esperanta vivo, Zdravka Metz al la Montreala, Vida Jerman en SEK ekkonis Esperantan teatron, Spomenka Štimec post metijaroj en SEK fariĝis Esperantlingva verkisto... La membroj de SEK kreis du foje IJK en Zagrebo 1988 kaj Rijeka 1998 kaj en 2001 UK en Zagrebo.

La kvindekjara jubileo komenciĝis per Gazetara Servo de SEK la 8-an de decembro el kio rezultis kelkaj gazetartikoloj, radio kaj TV-elsendo. La aktuala teatraĵo de SEK pri Krozŝipo Ludoviko, prezentita la 9-an de decembro allogis 70 spektantojn kaj desegnis al ni la bonan mondon de estonteco, „en kiu eĉ memzorgantoj estos sataj“. Aŭtoris ĝin la verva teamo sub reĝisorado de Vanja Radovanović.

SEK ekde fondiĝo rilatis al ekskursoj, tial la dua festotago dimanĉon gvidis al la zagreba montpinto Sljeme al kiu Nikolao Hohlov dediĉis sian belan poemon „Sur Sljeme“. Tie, en montara domo okazis Esperanta koncerto de zagreba operkantisto Neven Mrzlečki.

La festo kulminis per la triataga programo la 10-an de decembro: kantisto Jomo gastis en matena programo de HRT kaj invitis zagrebanojn al la ĉefa placo, kie li vespere kantis plurlingve kaj brile informis pri Esperanto. Grandformata ekrano disportis lian muzikon tra la tuta placo.

En Eŭropa domo post la ĉefplaca koncerto kolektiĝis pli ol cent iamaj membroj por ĝui kunestadon, audi prezentojn pri la vivo de la klubo tra kvin jardekoj kaj spekti la DVD-filmon pri la historio de SEK, kreitan de profesia kamaristo Kruno Tišljar. Kvin plej signifaj prezidintoj de SEK Vjekoslav

Morankić, Zlatko Tišljar, Ivan Špoljarec, Ankica Jagnjić, Vanja Radovanović prezentis sian jardekon en la klubo.

La knabinoj de la nuna generacio de klubanoj vestis sin en la stilo de la kvindekaj jaroj, omaĝe al la jaro 1957, la jaro kiam SEK akiris juran personecon, registriĝis kaj ekvivis sendepende de la societo de plenkreskuloj. Por omaĝi, la knaboj surmetis solenajn virkostumojn kaj papiliajn kravatojn. (Neniu iam ajn vidis tiujn sportulojn tiel solenetosaj.)

Ekspozicio pri la historio de SEK, prizorgita de Mea Bombardelli.

Je noktomezo estis proklamite ke la novan monan premion Kalendulo por 2007 (500 eurojn) gajnis SEK.

La gaja etoso kaj amikeco de ĉiuj generacioj de iamaj SEK-anoj kreis la plej belan Zamenhof-feston en la historio de SEK. Tina Tišljar kaj Dag Treer estis ĉarmaj gvidantoj, de la programo, Kaja Farszky kompetente helpis al Jomo sursceneje kaj dum TV-elsendoj. Ĉiuj eksprezidantoj surscenejiĝis por grupa memorfoto.

La kulturalan eventon ebligis Urba oficejo pri kleriĝo, kulturo kaj sporto, ja SEK estas parto de la kroata publika vivo.

Zagrebo la 10-an de decembro 2007 estis kultura ĉefurbo de Esperantujo en kiu Esperanto vivis plenpulme, riĉe kaj imitinde.

Spomenka Ŝtimec

MESAĜO DE S-RO KOIĈIRO MATSUURA, ĜENERALA DIREKTORO DE UNESKO, PRI LA CELEBRADO DE LA INTERNACIA JARO DE LINGVOJ 2008

La jaro 2008 estas proklamita Internacia Jaro de Lingvoj fare de la Ĝenerala Asembleo de Unuiĝintaj Nacioj. Unesko, al kiu oni konfidis la taskon kunordigi la agadon por la Jaro, pretas plenumi sian rolon kiel gvida aganto.

La Organizaĵo estas plene konscia pri la decida graveco de la lingvoj por la multaj defioj, kiujn la homaro devos alfronti dum la venontaj jardekoj.

La lingvoj fakte estas nepraj por la identeco de la homaj grupoj kaj individuoj kaj por ilia paca kunekzisto. Ili estas strategia faktoro por antaŭeniri al daŭropova evoluigo kaj harmonia rilato inter la tutmonda kaj la loka.

La lingvoj havas kernan gravecon por atingi la ses celojn de Edukado por Ĉiuj (EPĈ) kaj la Jarmilajn Evoluigajn Celojn (JEC) aprobitajn de Unuiĝintaj Nacioj en 2000.

Kiel faktoro de socia integriĝo, la lingvoj ludas strategian rolon en la forigo de la ekstrema malriĉeco kaj malsato (JEC 1), dum kiel kolonoj de alfabetiĝo kaj lernado de kapabloj por la vivo ili estas ankaŭ nepraj por atingi universalan unuanivelan edukadon (JEC 2). La batalo kontraŭ HIV/aidoso, malario kaj aliaj malsanoj (JEC 6) devas utiligi la lingvojn de la koncernaj homgrupoj por trafi ilin, kaj la konservado de lokaj kaj indiĝenaj scioj kaj

lertoj strebe al naturmedia plutenblo (JEC 7) estas kerne ligita al lokaj kaj indiĝenaj lingvoj.

Plie, la kultura diverseco estas intime ligita al la lingva diverseco, kiel indikite en la Universala Deklaracio pri Kultura Diverseco de Unesko kaj ĝia Agoplano (2001), la Konvencio por la Konservado de la Nemateria Kultura Heredaĵo kaj la Konvencio pri la Protektado kaj Antaŭenigo de la Diverseco de la Kulturaj Esprimoj (2005).

Tamen, en la daŭro de kelkaj generacioj, pli ol 50% el la 7000 lingvoj parolataj en la mondo povos malaperi. Nun estas uzata malpli ol kvarono el ili en la lernejoj kaj ciberspaco, kaj la plimulton oni uzas nur sporade. Miloj da lingvoj -- malgraŭ tio ke ĉiu estas regata de homgrupo kiu ĝin uzas kiel ĉiutagan komunikilon -- forestas el la eduksistemoj, komunikaj rimedoj, eldona industrio kaj ĝenerale el la publika sfero.

Urĝas agi. Kiel? Per la kuraĝigo kaj prilaboro de lingvopolitikoj ebligantaj al ĉiu lingvokomunumo la uzon de ties gepatra lingvo kiel eble plej vaste kaj ofte, ankaŭ en la edukado, apud la rego de iu nacia aŭ regiona lingvo kaj iu internacia lingvo. Ankaŭ kuraĝigante la parolantojn de regantaj lingvoj regi alian nacian aŭ regionan lingvon kaj unu aŭ du internaciajn lingvojn. Nur se plurlingvismo estos plene akceptita, ĉiuj lingvoj povos trovi sian lokon en nia tutmondiĝinta mondo.

Tial Unesko invitas la registarojn, UN-organojn, organizaĵojn de la civila socio, edukajn instituciojn, asociojn de profesiuloj kaj ĉiujn aliajn koncernatojn stimuli la respekton, antaŭenigon kaj protektadon de ĉiuj lingvoj, aparte de tiuj endanĝerigitaj, en ĉiuj situacioj de la individua kaj kolektiva vivoj.

Ĉu per iniciatoj sur la eduka kampo, la ciberspaco aŭ la klera medio; ĉu per projektoj por savtenado de endanĝerigitaj lingvoj aŭ antaŭenigo de la lingvoj kiel iloj de socia integriĝo; aŭ per esplorado de la interrilato inter la lingvoj kaj la ekonomio, inter la lingvoj kaj scioj de la indiĝenoj aŭ inter la lingvoj kaj la kreado, estas necese ke la ideo "lingvoj gravas!" estu diskonigata ĉie.

Tiukuntekste, la 21-a de februaro kiel dato de la naŭa Internacia Tago de la Gepatra Lingvo havos elstaran signifon kaj estos aparte taŭga limdato por la enkonduko de iniciatoj celantaj antaŭenigon de lingvoj.

Nia komuna celo estas atingi agnoskon, sur la nacia, regiona kaj internacia niveloj, pri la graveco de la lingva diverseco kaj plurlingvismo en la eduka, administra kaj jura sistemoj, en la kulturaj esprimoj kaj komunikaj iloj, en la ciberspaco kaj komerco.

La Internacia Jaro de Lingvoj 2008 alportos unikan ŝancon por fari decidan antaŭeniron survoje al la atingo de tiuj celoj.

UNUA NOVJARA E-ARANĜO EN SLOVAKIO INVITAS

Jam la 26-an fojon okazos tradicia E-aranĝo de la unua januara semajnfino en Slovakio:

„Ascendo sur montopinton Poludnica kaj renkontiĝo de vojaĝantoj“

Ĉi-foje ĝi okazos en civito Liptovský Ján ekde 03.01. ĝis 06.01.2008 kaj estos plena je interesa programo. Dum la aranĝo estas promesata riĉa programo: vintraj sportoj (skikurada/pieda ekskurso en Kôprova valo), vizito de termalaj basenoj, ekskurso al vilaĝo Vlkolinec (Monda heredaĵo de UNESCO), amika kaj amuza vespero... Jam tradicie la ĉefa afero estas la vintra supreniro al la proksima monto Poludnica. Surneĝa montgrimpado havas sian specifan ĉarmon kaj la panoramo de Tatroj desupre, de la montopinto estas (kaze de bona vetero J) neforgesebla.

Krom amuzo atendas ĉeestontojn ankaŭ riĉa prelega parto: pli ol deko da vojaĝ-prelegoj E-aj. Estos eblo ekscii detalojn ekz. pri Japanio, pri aranĝoj Arkones aŭ Ago-Semajno en Pollando, malkovri Sarajevo-n, ekscii

pri EEU-kongreso en Maribor, samkiel ricevi konsilojn por ekonomia vojaĝado ktp.

La aranĝon organizas Liptova Esperanto-klubo kaj pli da informoj troveblas ĉe:

<http://skej.esperanto.sk/arangoj.php?lingvo=eo&kio=100&akcia=podujatie>

Peter Baláž

Oficiala organo de Eŭropa Esperanto-Unio.

Finredaktita: la 24-an de decembro 2007.

Redaktorino: Vesna Obradović.

En la numero kunlaboris: Zlatko Tišljár, Katalin Kováts, Peter Baláž, Koičiro Matsuura, Spomenka Štimec kaj Vesna Obradović

Kontakto: vesna.obradovic@gmail.com

Retpaĝo: <http://www.lingvo.org>, www.europo.eu